

เจ้าหน้าที่ไม่มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ... ฟ้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้เมื่อใด ?

โดย นายปกครอง

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองมีเงื่อนไขสำคัญที่ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา ๔๒ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒) จะต้องรู้ ... ครับ !!

เพราะหากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการฟ้องคดี ศาลปกครองมีอำนาจไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความได้

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจ “ออกคำสั่งทางปกครอง” ...

หากมีกฎหมายกำหนดให้ผู้รับคำสั่งทางปกครอง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ (กรณีที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง) เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้รับคำสั่งทางปกครองด้วย และผู้รับคำสั่งทางปกครองจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าวให้เสร็จสิ้นก่อน (มาตรา ๔๒ วรรคสอง) โดยผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กฎหมายกำหนด และแจ้งผลการพิจารณาพร้อมทั้งแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ทั้งวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้อง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

ดังนั้น ในกรณีที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์แล้ว ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณา หรือผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ไม่ได้พิจารณาให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กฎหมายกำหนด ย่อมเกิดสิทธิที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี (มาตรา ๔๙)

เช่น นายกิจผู้ประกอบอาชีพค้าขายได้รับแจ้งคำสั่งของนายกเทศมนตรีให้ระงับการก่อสร้าง ห้ามมิให้ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้ และให้รื้อถอนกันสาดทั้งหมด นายกิจอุทธรณ์คำสั่ง แต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในเขตเทศบาลตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ยกอุทธรณ์ นายกิจเห็นว่าคำสั่งของนายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำสั่งทางปกครองที่อยู่ในบังคับ ต้องอุทธรณ์ก่อนตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ และคณะกรรมการฯ ต้องมีคำวินิจฉัยและแจ้งผลให้ผู้อุทธรณ์ทราบ หากพ้นระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ คือ ภายใน ๑๐ วันนับแต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับหนังสืออุทธรณ์และคณะกรรมการฯ ไม่มีคำวินิจฉัยภายใน ๖๐ วัน ซึ่งรวมระยะเวลา ๗๐ วันแล้ว ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งได้ โดยต้องฟ้องภายใน ๙๐ วันนับแต่วันดังกล่าวตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

การที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับอุทธรณ์ในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต้องมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายใน ๗๐ วัน คือ ภายในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมีได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งผลให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จึงถือว่าวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ ถือว่าพ้นระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ศาลปกครองจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๕๖/๒๕๖๐)

คดีนี้จึงเป็นอุทธรณ์เพื่อย้ำเตือนถึงสิทธิของผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า เมื่อมีการอุทธรณ์คำสั่งและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาไม่แล้วเสร็จ ภายในกำหนดระยะเวลาที่กฎหมาย (เฉพาะแต่ละฉบับ) กำหนดไว้ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ (ปริกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)